

PREDIKATIE VAN DEN BISSCOOP VAN MUNSTER ZHE CLEMENS
AUGUST GRAF VON CALEN, OP ZONDAG 20 JULI IN DE UEDERVASSERKERK
TE MUNSTER.

Geliefde diocesanen van Munster,

Heden wordtin alle kerken van het
diocees, die tot dusverre geen oorlogschade belopen hebben, de doo r
my voorgeschreven collecte gehouden voor de bewoners van de stad
Munster. Ik hoop... velerlei noden te lenigen. Goddank! Sedert verschei
dene dagen hebben wy geen nieuwe aanvallen van de tegenstanders in
den oorlog meer te verduren gehad. Maar helaas moet ik zeggen:
"De aanvallen van onze tegenstanders in het binnenland, welke begin
ik den vorigen Zondag in St. Lambertus besproken heb, zyn in de laatste
week voortgezet, zonder acht te slaan op onze protesten en zonder acht
te slaan op het harteleed der daardoor getroffenenen dat hunner bloedverwan
ten." Den vorigen Zondag heb ik het openlyk betreurd en als ten hemel schrei
end onrecht gebrandmerkt, dat de Gestapo de huizen van de Zusters van de
Onbevleete Ontvangenis in Wilkinghege en der Jesuiten in Munster heeft
opgeheven, huizen en inventaris in beslag genomen heeft, de bewoners op
straat heeft gezet en van hun geboortegrond heeft verdreven. Ook het kloos
ter van O.L.V. van Lourdes aan de Frauenstraat werd voor de leiding van de
gouw in beslag genomen. Ik wist toen nog niet, dat op dezelfde dag (13 Juli)
de Gestapo het kamillusschlege in Mauritz-Südmühle en de abdy der Benedicty
nen St. Jozef in Gerleve by Goesfeld bezette, in beslag nam en de Paters en
Broeders verdreven heeft. Zy moesten op den zelden dag Westfalen verlaten.
Op 15 Juli werden ook de Benedictenessen van de Eeuwigdurende Aanbidding
te Vinnenberg by Warendorf verdreven en over de grens van de provincie
gejaagd. Den 17 Juli moesten de Zusters van het H. Kruis hun eigendom en
het district reeds verlaten. Indien Cristelyke liefde zich niet over al
deze dakloozen had ontfermd, dan zouden zy allen, vooral al die weerlooze v
rouwen, aan den honger en de ruwheid van het klimaat ten prooi gevallen zyn.
Voor enkele uren ontving ik nog de droeve tyding, dat gisteren, den 19e Juli,
tot besluit van deze tweede week van verschrikkingen voor ons Munsterland,
De Geheime Staatspolitie ock het Duitse provincie huis van de Missiona
rissen van het H. Hart van Jezus, het U allen welbekende missieklooster te
Hiltrup heeft bezet, in beslag genomen en onteigend. De daar nog woonachtige
Paters en Broeders moesten gisterenavond voor 8 uur hun huis en hun bezit
verlaten. Ook zy zyn uit Westfalen en de Rynprovincie verbannen.

"De daar woonachtige Paters en broeders" ik zeg dit met byzonderen nadruk
want uit de ryen der missionarissen van Hiltrup staan momenteel, zocals ik
voor kort uit betrouwbare bron vernam, 171 mannen als Duitse soldaten in
het veld, ten deele onmiddelyk tegenover den vyand, 53 Paters van Hiltrup
zyn als Hospitaal soldaten ten dienste van de gewonde soldaten werkzaam,
53 theologanten en 65 broeders dienen het vaderland als soldaten met de
wapenen, zyn ten deele reeds met het Yzeren Kruis, het onderscheidingsteeken
voor dapperheid by den aanval en anderen onderscheidingen gesierd. Zoo is
het ook by de Paters Kamilianen en by de Jesuiten van Sentmaring.

Terwyl deze Duitse mannen, in trouwe kameraadschap met andere Duitse
broeders hun leven op het spel zetten, gehoorzaam aan hun plicht voor de
geboortegrond stryden, wodt hun in het vaderland, op niets ontzienbare wyze
het tehuis ontnomen, het klossterlyke ouderhuis verwoest. Indien zy, zocals
wy hopen, zegenvierend thuis komen, vinden zy hun kboostergezin van huis en
hof verjaagd, hun tehuis door vreemdelingen, door vyanden bezet.

20 Juli 1941. Voor zoover ik weet, bestaat er een wet, krachtens welke men
geen Duitse man die als soldaat dient, zyn woning en werkk ring mag ontn
men. Geldt deze wet voor de Gestapo en haar opdrachtgevers niet??? Zyn onze
ordegeestelyken ook geen Duitse mannen, die een woning hebben en verdie
nen, dat hun werkk ring wordt ontnomen, nadat zy den geboortegrond en het
vaderland gediend hebben??? Wat moet dat? Hoe moet dat eindigen? Het gaat er
niet om daklooze bewoners van Munster een voorloopig onderdak te verschaf
fen. De ordesgeestelyken waren gereed en bereid om hunne woonruimten voor
dergelyke doeleinden tot het uiterste te beperken en, evenals anderen,

dakloozen op te nemen en te verplegen. Neen, daarom gaat het heelemaal niet.
In het klooster van de Onbev. Ontv. te Wilkinghege richt zich, naar ik hoor
de filmafdeeling van de Gouw in. Men zei my, dat in de Benedictynen abdy
St. Jozef een kraaminrichting voor Ongehuwde moeders wordt ingericht.

Wie Sentmaring, Südmühle en het klooster Vinnenberg hebben betrokken heb ik
nog niet vernomen.

Ik heb Maandag den 14 e Juli persoonlijk by den Regeeringspresident geweest
en heb hem om bescherming gevraagd van de vyheid en het eigendom van ons
schuldige Duitse menschen. Hy heeft my verklaard, dat de Gestapo een volkome
zelfstandige instantie is, die onafhankelyk is van de overheid en in wier
maatregelen hy niet kon ingrypen. Hy heeft my echter beloofd, myne bezwaren

en myn verzoek dadelyk voor te leggen aan de Oberpresident en Gauwleider Dr. Meyer. Het heeft niets gebaat.

Op denzelfden Maandag 14 Juli heb ik aan de Rykskanselary van den Führer in Berlyn een telegram gezonden van de volgende inhoud: De bovengenoemde ordesgeesteliken "worden van hun huis beroofd, de straat opgejaagd, uit eigen provincie verbannen,.....verzoekt in naam der rechtvaardigheid en van de aaneengeslotenheid van het binnenlandsch front, om bescherming van vryheid en eigendom van duitsche menschen tegen de willekeur van de Gestapo en berooving ten gunste van het bestuur van de Gouw.

Soortgelyke verzoeken heb ik telegrafisch aan Göring (Pruisen) Ryksminister van Binnenlandsche zaken en Ryksminister van Eeredienst verzonden en tenslotte eveheens aan het opperbevel van de Weermacht. Ik had gehoopt.... gevolgen voor het binnelandsche front.... en ter wille van onschuldige vrouwen, ridderlyke bescherming niet geweigerd zou worden..... maar tevergeefs. Dezelfde gang van zaken werd voortgezet en reeds is geschied wat ik lang heb zien aankomen en vorigen Zondag heb gezegd; Wy staan voor de puinhoopen van de innerlyke volksgemeenschap, die dezer dagen werd stuk geslagen.

Ik heb er reeds op gewezen, hoezeer de daden van geweld tegen onbesproken en weerlooze Duitse vrouw en mannen, die een hoon zyn voor alle ridderlykheid, en slechts voorkomt uit een afgrond van haat tegen de Christelyke Godsdienst en tegen de Katholieke kerk, hoezeer de kuiperyen regelrecht de Volksgemeenschap saboteeren en in de lucht doen vliegen. "Volksgemeenschap" Met de mannen, die onze ordesgeesteliken onze broeders en zusters, zonder rechtsgrond zonder onderzoek, zonder mogelijkheid tot verdediging van vonnis, als vogelvry verklaarden uit het land verjagen! Neen! Met hen en alle daarvoor verantwoordelyke instanties is voor my geen gemeenschap in voelen en denken meer mogelijk.

Ik zal hen niet haten, ik wensch van harte, dat zy tot inzicht komen en zich bekeeren, zooals ik ook terstond een smeekgebed ten hemel gezonden heb voor de ziel van den op den 15e Juli plotseling overleden Ministeriaal Dirigent Roth, Hy was Katholiek priester van het Aartsbisdom München en sedert jaren zonder toestemming en tegen den wil van zyn bisschop in beambte van het Ryksministerie van Eeredienst en heeft voor de n Minister Kerrl, zeer vele geschriften geredigeerd, welke de duitsche kerk kwetsen en krenkend zyn voor de waardigheid van de kerk. Nu is hy op een boottocht op de Inn verongelukt door de stroom meegesleurd en verdronken. Moge God zyn arme ziel genadig zyn. Ook zullen wy overeenkomstig het gebod van den Heiland bidden voor allen die ons vervolgen en belasteren. Maar zoolang zy ermede voortgaan onschuldigen te berooven, uit het land te dryven of in de kerker te werpen, zoolang wys ik iedere gemeenschap met hen van de hand Neen de gemeenschap van gezindheid en streven in ons volk is tegen onzen wil, ondanks onzen waarschuwingen verscheurd, onherstelbaar verbroken.

Ik kan my niet voorstelen, dat onze van oudsher hier woonachtige burgers en boeren, handwekliden en arbeiders, dat Uwe vaders en broeders en zonen, die nu aan het front hun leven voor Duitschland op het spel zetten, met de vervolgers en verdryvers van onze religieusen ook maar eenige gezindheid gemeen hebben. Wy zullen hen gehoorzamen in zooverre zy, als vertegenwoordigers der rechtmatige overheid het recht hebben te bevelen. Maar de gemeenschap in gezindheid, een gevoel van innerlyke verbondenheid met deze kerkvervolgers, met deze bestormers van kloosters, die weerlooze vrouwen en meisjes, kinderen uit onze beste gezinnen, onze zusters uit hun kloosterhuis jagen, waar zy ten deele sedert tientallen van jaren, in arbeid en gebed, ons volk slechts hebben welgedaan, dit kan voor ons niet bestaan.

Ik zou my moeten schamen voor onze edele Duitse voorouders, voor wylen m myn ridderlyke vader, die myne broeders en my met onverbiddelyke ernst vermaand, opgevoed en onderwezen heeft tot teedere hoogachting tegen iedere vrouw en ieder meisje, tot ridderlyke bescherming van allen die onschuldig in nood verkeerden, in het byzonder ten aanzien van diegenen, welke als vrouwen afbeeldingen zyn van onze eigen moeder, ja van de Lieve Moeder Gods in den Hemel, als ik gemeenschap zou hebben met diegenen, die weerloos vrouwen van huis en geboortegrond verjagen en dakloos en zonder middelen van bestaan uit het land verdryven.

Daarby kom nog, hetgeen ik reeds den vorigen Zondag in de St. Lambertuskerk op uitvoerige wyze heb aangetoond, hetgeen ik heden nog eens met groote ernst uit liefde voor volk en vaderland waarschuwde herhaal:

Deze strafmaatregelen van de Gestapo tegen onschuldigen, zonder rechterlyke verhandelingen, zonder mogelijkheid tot verdediging, de veroordeeling, zonder verdediging van reeds by voorbaat veroordeelden en "van verdedigingsmiddel beroofden", zooals Ryksminister Dr. Hans Frank het noemde, vernietigt het gevoel waarin men zich veilig weet onder het gerecht, ondermynt het rechtsbewustzyn en vernietigt het vertrouwen in de leiding van de Staat

Blad 3 Preek van Mons. Von Galen op 20 Juli 1941.

Zeker wy Christenen verwekken geen revolutie. Wy zullen verder trouw onze plicht vervullen, in gehoorzaamheid aan God, uit liefde tot ons Duitsche volk en vaderland. Onze soldaten zullen stryden en sterven voor X Duitschland maar niet voor die menschen, die door hun wreedadig optreden menschen met smaad hebben beladen. Wy stryden dapper verder, tegen den buitenlandsche vyand. Tegen den vyand in het binnenland, die ons kwelt en met zyn slagen treft, kunnen wy niet met de wapens stryden. Hier blyft slechts een strydmiddel over: sterke, taai, onbuisame volharding. Onwrikbaar zyn, standvastig blyven! Wy zien en ondervinden nu duidelyk welke de achtergrond is van de nieuwe leerstellingen die men ons sedert eenige jaren opdringt, terwille waarvan men den godsdienst uit den school heeft verbannen, onze vereenigingen heeft onderdrukt en nu onze Katholieke bewaarschool wil vernietigen: Een afgrond van haat tegen het Christendom dat men gaarne zou uitroeien. Ben ik goed ingekicht dan heeft ook het hoofd der opleiding in de nieuwe wereldorde Schmitt, in de stadsaula hier, voor een onder dwang uitgenoodigd publiek, waaronder leerlingen, jongens en meisjes dit openlyk uitgesproken en de districtsleider Mirig heeft vol geestdrift zyn byval betuigt en beloofd zyn krachten aan de uitvoering van zulke plannen te wyden.

Onwrikbaar zyn, standvastig blyven! Wy zyn op dit oogenblik niet hamer maar aambeeld. Naderen meestal vreemdelingen en afvalligen, hameren op ons, willen met geweld ons volk, onzelf, onze jeugd opnieuw vormen, ons van den rechten weg doen afwyken in onze houding jegens God.

Wy zyn aambeeld en neit hamer, maar kykt eens toe in de smedery. Vraagt het den meestersmid eens en laat hem U zeggen, dat wat op het aambeeld gesmeed wordt, zyn vorm niet alleen verkrygt van den hamer, maar ook van het aambeeld. Het aambeeld kan en behoeft niet terug te slaan; het moet alleen echt, alleen hard zyn. Indien het taai genoeg is houdt het aambeeld het meestal langer uit dan de hamer. Hoe geweldig de hamer ook slaat het aambeeld staat er rustig en massief en zak er nog lang toe dienen datgene te vormen, dat opnieuw gesmeed wordt.

Wat nu gesmeed wordt, dat zyn degenen die onrechtvaardig in de kerker geworpen zyn, degen die onschuldig zyn uitgastoten en verbannen. God zal hen bystaan opdat zy den vorm en de houding van Christelyke standvastigheid niet verleizen, als de hamer der vervolging hen pynlyk treft en onrechtvaardig slaat.

Wat in dezen dagen wdt gesmeed, dat zyn onze ordesgeestelyken, Paters-Breoders en Zusters.

Ik heb eergisteren een deel dergenen die verdreven zyn kunnen bezoeken bezoeken in hun voorloopig onderdak en heb met hen gesproken. Ik heb my verheugd, ik ben gesticht en geestdriftig georden over de dapperen houding der flinke mannen der zwakke weerlooze vrouwen, die men ruw en onverbiddelyk uit hun tehuis heeft verdreven, weggejaagd uit de kapel en uit de nabyheid van het tabernakel en die met omgeheven hoofd in het bewustzyn hunner onschuld de onzekere verbanning ingaan, vertrouwend op Hem, die de vogelen der hemel spyzigt, de lelien kleedt, ja opwekt, in die vreugde, welke de Heiland zyn discipelen aanpryst: "Zalig zyt Gy, indien de menschen U haten en vervolgen om Myentwille, verheugt en verblydt U, want Uw loon zal groot zyn in den Hemel."

Waarachtig deze mannen en vrouwen zyn me esterstukken uit de Goddelyke werkplaats.

Wat in deze tyd gemeed wordt tusschen hamer en aambeeld dat is onze jeugd! De opgroeiende, nog onrype, de nog voor vorming vatbare jeugd! Wy kunnen hen niet onttrekken aan de hamerslagen van het ongeloof der vyandschap tegen het Christendom, der valsche leerstellingen en verkeerde zeden. Wat wordt hen voorgespiegeld en opgedrongen op hunne avondbyeenkomsten en die diensturen van die jeugdvereenigingen, tot welke zy, na ar men zegt, met toestemming der ouders vrywillig zyn toegelaten?

Wat hooren zy op school, die alle kinderen heden, zonder rekening te houden met de wil der ouders gedwongen worden te bezoeken?

Wat lezen zy in de nieuwe schoolboeken? Christelyke ouders laat U toch eens de boeken toonen, vooral de geschiedenis boeken der hoogere scholen! U zult ervan versteld staan, hoe men zonder zich te bekommeren om de geschiedkundige waarheid daarin probeert de onervaren kinderen wantrouwen in te boezemen tegen Christendom en Kerk, ja zelfs met haat tegen het Christelyk geloof te vervullen! In de bevoorrechte Staatsscholen de Hitler scholen, de nieuwe kweekscholen, voor toekomstige leeraars en leeraressen wordt ieder Christelyke invloed, zelfs ieder Godsdienstige werkzaamheid principieel buiten geloten. En wat geschied er met de dit voorjaar, met het oog op het luchtgevaar, naar veraf gelegen streken getransporteerde kinderen? Hoe staat het met het Godsdienstonderricht, hoe met de uitoefening

Blad 3 Freek van Mons.von Galen op 20 Juli 1941.

Christelyke ouders, dit alles dient gy ter harte te nemen, anders verwaarloost gy Uw heiligste plichten, anders zyt gy niet verantwoord tegenover Uw geweten en tegenover Hem, die U de kinderen toevertrouwde, opdat gy hen de weg die ten hemel leidt zoudt wyzen. Wy zyn aambeeld en neit Hamer! Gy kunt Uwe kinderen het edelen maar nog niet geharde ruwe metaal, helaas niet onttrekken aan de hamerslagen der vyanden van geloof en kerk. Maar ook het aambeeld geeft mede den vorm. Laat het ouderlyk huis, laat Uw ouderliefde en oudertrouw laat Uw voorbeeldig geestelyk leven, het sterke taale, hechte ongeschokte aambeeld zyn dat de kracht der jonge menschen telkens weer opnieuw versterkt en standvastig maakt, in de heilige wil, zich niet te laten afbrengen van den rechten weg in onzen houding tegen God! Wat in dezen tyd gesneet wordt dat zyt gy allen, zonder uitzondering! Hoevelen zyn afhankelyk door pensioenen, staatsrenten, kindertoeslag e.d. Wie is vandaag aan den dag nog afhankelyk of heer en meester in zyn eigen zaak of bezit? Het moge waar zyn, dat vooral in den oorlog in sterke mate toezicht en leiding ja ook smelting en gedwongen koers van productie, bedryf en verbruik noodzakelyk zyn en wie zou dit niet uit tot volk en vaderland gewillig verdragen? Maar daerdoor is ook een afhankelykheid van de enkeling van velen personen en dienstinstanties tot stand gekomen, die niet alleen de vryheid tot handelen beperkt, maar ook die vrye onafhankelykheid van denken in groot gevaar brengt en aan groote verleiding bloot stelt, indien deze personen en dienstinstanstiestegelykertyd een wereldbeschouwing verkondigen, die vyandig staat tegenover het Christendom en zy probeeren deze wereldbeschouwing op te dringen aan degenen die van hen afhankelyk zyn. Deze afhankelykheid bestaat vooral by alle ambtenaren en welke moed, welke heldenmoed behoort er voor vele ambtenaren toe, zich ondanks alle druk nog steeds als echte Christelyke, als trouwe Katholieken te toonen en openlyk voor hun Katholieke Godsdienst uit te komen! Wy zyn heden ten dage aambeeld en neit hamer! Wie blijft er sterk, standvastig en ongeschokt, als het aambeeld, by allen slagen die op ons neersuizen in onze trouwe dienst aan volk en vaderland en tevens bereid in hoogste offervaardigheid behz handelen naar het woord: Men meet God meer gehoorzamen dan de menschen. Door middel van het door het geloof gevormde geweten spreekt God tot ieder van ons; gehoorzaamt altyd en eenwig de stem van het geweten! Neemt toch een voorbeeld aan dien Pruisischen minister van Justitie-ik heb hem reeds vroeger genoemd, het was een heer von Munchhausen-aan wien zyn koning Frederik de Groote, de eisch stelde een naar naar recht en wet geveld vonnis volgens de wensch van den koning omver te werpen en te veranderen. Hy heeft zyn koning het heerlyke antwoord gegeven: "Myn hoofd staat Uwe Majesteit ter beschikking, myn geweten niet! Ik ben bereid voor myn koning te sterven, ja ik zou zelfs gehoorzaam de dood door de handen van den beul aanvaarden, myn leven behoort den koning niet myn geweten!" Is het geslacht van dergelyke edellieden, die zoo denken en zoo handelen, zyn de Pruisische ambtenaren van deze soort uitgestorven? Zyn er geen burgers meer en boeren, handwerkslieden en arbeiders nauwgezet van geweten en even edelmoedig? Dit kan en wil ik niet aannemen en daarom nog eens: Weest onbuigzaam, blyft standvastig en als het aambeeld onder de slagen van de hamer. Het kan gebeuren, dat de gehoorzaamheid aan God, de trouw aan het geweten, My of U het leven, de vryheid, het tehuis kost! Maar liever sterven dan zondigen! Moge Gods genade zonder welke wy niets vermogen, U en my die onwankelbare standvastigheid verleen en ons daarin behouden! Nadat in de nacht van 7-8 Juli het zyschip van den dom door een bom werd getroffen, werd in de volgende nacht, een langs de buitenkant neerkomende bom de Ludgerusbron, het monument van de in 1884 uit de verbanning teruggekeerden bisschop Joh. Bernard verwoest. De standbeelden der beide bisschoppen Suitger en Erpho, ter weersyde van het monument, zyn zwaar beschadigd, de figuur van deh. Ludgerus de Apostel van Munsterland en eerte bisschop van Munster is byna niet beschadigd. Zegenend en ten hemel wyzend heft hy de onbeschadigd gebleven rechterhand omhoog, als werd ons door de byna wonderlyke redding van dit beeld de vermaning toegeroepen: "Wat ook moge gebeuren, houdt vast aan het door God geopenbaarde, van onzen vvoorouders overerfde kath. geloof. In alle verdrukking en vervolging, Heft Uwe harten omhoog" De H. Ludgerus vermaant U. Ik, zyn 70e opvolger van de bisschops zetel van Munster vermaan U met de woorden welke de 1e Paus by de 1e vervolging aan de verdrukke Christenen schreef: Verootmoedigd U onder Gods almachtige hand, dan zal Hy ter rechter tyd verheffen! Werpt al Uwe zorgen op hem want Hy trekt zich Uw lot aan! Weest sober en waakzaam! Want Uw vyand de duivel, waart rond als een briesende leeuw... Weerstaat hem standvastig in het geloof... de God van alle genaden die U door J.C. geroepen heeft om na een korte wyle van lyden in zyn heerlykheid in te gaan, Hy zal U oprichten versterken en standvastig maken. Hem zy de Eer en de Heerschappy in alle eeuwen der eeuwen. Amen. L.o.b. voor onze verbannen ordegeestelyken voor allen, die onrechtvaardig moeten lyden voor allen die in nood verkeeren, voor onze soldaten, voor de bewoners van Munster.